

Passages over migratie uit de geannoteerde agenda en het verslag van de Europese Raad van 17 en 18 oktober 2018 (21.501-20)

Geannoteerde agenda van de Europese raad van 17 en 18 oktober 2018

[...]

Migratie

Naar verwachting zal de Europese Raad de stand opmaken van het migratievraagstuk, aan de hand van de conclusies van de Europese Raad van juni jl. (zie voor verslag ER juni Kamerstuk 21 501-20, nr. 1357; Verslag informele ER Salzburg, zie Kamerstuk 21 501-20, nr. 1365). Voor het kabinet is, in lijn met het staande beleid, belangrijk dat de ER de integrale aanpak van migratie bekrachtigt.

In de discussie zal o.a. worden stilgestaan bij de verschillende migratiestromen, de aanpak van mensenhandel en mensensmokkel, ontscheping en maatregelen om grondoorzaken van irreguliere migratie aan te pakken. Ook zal de stand van zaken worden besproken inzake de herziening van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS).

Het kabinet streeft voortgang na op alle onderdelen van de migratieroutes, in Europa en daarbuiten. Doel is om inspanningen ten aanzien van de externe migratie-agenda te intensiveren, te weten inzet op mensenhandel-/smokkel, aanpakken van grondoorzaken van irreguliere migratie (armoede, instabiliteit, onveiligheid, klimaatverandering en het gebrek aan sociaaleconomisch perspectief). Daarnaast roept het kabinet de Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO) op om zijn inzet ten Eerste Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 21 501-20, W 2 aanzien van het overeenkomen van brede partnerschappen met Afrikaanse landen te intensiveren.

Tevens zullen regeringsleiders van gedachten wisselen over de ontwikkeling van ontschepingsarrangementen in Noord-Afrika en gecontroleerde centra in de EU, waartoe de Europese Raad in juni heeft opgeroepen. Het kabinet pleit voor een duurzame regeling met betrekking tot de ontscheping van migranten aan beide zijden van de Middellandse Zee in samenwerking met UNHCR en IOM. Hierbij dient aan alle internationale kaders inzake zeerecht, asielrecht alsmede mensenrechten te worden voldaan. Er liggen voorts nog geen concrete voorstellen aan specifieke derde landen voor.

Het Oostenrijks voorzitterschap zal de uitkomsten van de biechtstoelronde met betrekking tot de herziening van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS), meer specifiek de impasse rondom de herziening van de Dublinverordening, toelichten. In het algemeen geldt dat voor het kabinet de herziening van het GEAS een verbetering moet opleveren ten opzichte van de nu geldende regels en moet leiden een vermindering van secundaire stromen. De inzet van het kabinet ten aanzien van de Dublinverordening is dat lidstaten zich verbinden aan concrete en verplichtende resultaten. Het kabinet is tegenstander van dat lidstaten de verplichting tot herplaatsing volledig zouden kunnen afkopen met andere inspanningen. Solidariteit is immers geen keuzemenu. De ER zal naar alle waarschijnlijkheid ook spreken over de wetgevingsvoorstellen die Commissievoorzitter Juncker in zijn Staat van de Unie presenteerde. Ook hier is van toepassing dat het kabinet meent dat de voorstellen moeten bijdragen aan een verbetering van het huidige asielacquis en terugkeerbeleid.¹ Uw Kamer wordt over het kabinetsstandpunt per BNC-fiche geïnformeerd.

Verslag van de Europese Raad van 17 en 18 oktober 2018

[...]

Migratie

De staatshoofden en regeringsleiders voerden een discussie over het migratievraagstuk, aan de hand van de conclusies van de ER van juni jl. (zie voor verslag ER juni Kamerstuk 21 501-20 nr. 1357; Verslag informele Europese Raad Salzburg, zie Kamerstuk 21 501-20, nr. 1365).

Het Oostenrijkse voorzitterschap gaf een stand van zaken van de uitvoering van eerdere conclusies van de ER, in het bijzonder die van juni 2018. Diverse inspanningen ten aanzien van de externe migratie-agenda werden genoemd, waaronder de extra inzet op mensenhandel-/smokkel, het streven naar brede partnerschappen met Afrikaanse landen en de aanpak van grondoorzaken van irreguliere migratie. Voor wat betreft de interne dimensie werd verslag uitgebracht over de biechtstoelronde inzake de herziening van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS), meer specifiek de impasse rondom de herziening van de Dublinverordening. Geconstateerd werd dat niet alle lidstaten zich wensen te verbinden aan concrete en verplichtende resultaten, inclusief herplaatsing van vluchtelingen. Verder werd gewezen op het voorstel van de Commissie voor verruiming van het mandaat van de Europese Grens en Kustwacht (Frontex) en gepleit voor spoedige behandeling door de Raad en het EP.

De hierop volgende discussie verliep langs dezelfde lijnen als bij de bijeenkomsten in juni en september. Hoewel de alomvattende aanpak door alle lidstaten werd omschreven, legden de verschillende lidstaten de bekende accenten op de drie in juni onderscheiden sporen (extern, intern, grensbeheer). Vastgesteld werd dat de uitvoering van de conclusies inmiddels is opgepakt, maar nog verdere inspanning vergt. Het voorzitterschap werd tevens aangemoedigd zijn werkzaamheden inzake GEAS-hervorming voort te zetten en zo spoedig mogelijk af te ronden.

Nederland heeft gepleit voor voortgang op alle onderdelen van de migratieroutes, in Europa en daarbuiten. Benadrukt werd dat de herziening van het GEAS een verbetering moet opleveren ten opzichte van de nu geldende regels en moet leiden tot een vermindering van secundaire stromen. Ten aanzien van de Dublinverordening heeft Nederland zich uitgesproken tegen de mogelijkheid dat lidstaten de verplichting tot herplaatsing volledig kunnen afkopen met andere inspanningen. Gewezen werd op de relatie met Schengen en het MFK: solidariteit is geen keuzemenu. Op het externe vlak bepleitte Nederland een extra inspanning van EDEO en Commissie om de beoogde brede partnerschappen met landen van oorsprong en transit in Afrika te realiseren, waarbij gebruik moet worden gemaakt van de bijzondere banden van individuele lidstaten met betrokken landen. Idem voor wat betreft de samenwerking met de zuidelijke oeverstaten in de Middellandse Zee bij SAR-operaties en ontschepingen, waarbij Nederland de duurzaamheid en voorspelbaarheid van betreffende arrangementen benadrukte.